

Szerkesztőség
Via S. Andrea Troyer ház.

Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre . . . . . Per 1 anno 6.— fr.
Félévre . . . . . 6 mesi 3.—
Negyedévre . . . . . 3 „ 1.50
2 órára . . . . . 2 „ 1.—
Külföldre 1 évre . . Per l'estero 8.—

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetési és nyitlerek:
Fölvételnek árszabály szerint a kiadó hivatalban, Battara P. könyvnyomdája

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodájában Budapest, Váci-utca, Oppelik B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

1891 november 29

→ → Megjelenik minden vasárnap ← ←

29 novembre 1891

A haditengerészeti költségvetés.

Írta: Reményi Antal.

II.

A felfegyverzett hajó képezvén a hadi tengerészet küzdő eszközét, leginkább tudni való természetesen az, hogy egyenkint mily összegek vannak beállítva hajóépítkezésekre. Az Erzsébet és a még névtelen (C) kocszirkáló építésének folytatására 1,132.000 ft., a Pelikán nevű torpedó-rakhajó, továbbá a Najade víztartány — Salamander aknarakó — Sarellit torpedó- vadászhajó építésének részint folytatására, részint befejezésére 302.000 ft., az Albrecht kijavítására, valamint a Tegetthoff páncélos, továbbá a Don Juan, Miramar, Triton és több torpedonaszád gépeik és katlanai újakkal való pótlására 575.600 ft. Végre e két új dunai monitor részint befejezésére részint további részletül 242.000 ft. van felvéve.

A Duna folyam védelme hadászati szempontból elsőrangú fontossággal bír. Tudjuk, hogy már a rómaiak, e kitünő katonák hadihajókkal védtek meg a Dunát a barbárok betörései ellen. Magyar királyaink is nagy gondot fordítottak hadi naszádakra. A nagy hadvezér Hunyadi János 1456. július 12. és 14-én 200 naszádból álló hajóhadával két véres, de annál

fényesebb győzelmet nyervén a törökök gályái fölött a Dunán Zalánkeménél és Nándorfelhérvárnál, csakis ezen vízi csaták segélyével menthető fel a 150.000 török által 300 ágyú, segélyével ostromolt Belgádót, a mely különben akkor — mint Veranesies is említi — elveszett volna. Mátyás király vízi hada meg épen 330 hajót számított, ezekkel tartotta főkén a törököt és segélyükkel ostromolta és vette be az osztrák dunamelletti várakat és magát Bécsét. Hajózható folyókat és vízi határakat legolesóbban és legsikeresebben csakis hadihajók segélyével lehet megvédeni. Emlékezzünk csak vissza, hogy 1848-ban a szerbek Knicanin rabló tábornokuk alatt törtek át a Dunán és pusztították vidékeinket, és csak az imént elmúlt nyáron is 450 szerb, csónakok segélyével éjjelejn megrohanták az osztrák Duna-szigetünket és fogva vitték el onnan esendőreinket s az ott fát vágott rabokat. A majdan északon és északkeleten vivandó élethaláltusákban ugys minden emberre szükség lesz. Kétségtelen az is, hogy mihelyt az északi koloszsusz megmozdul, a szerbek, vesztetni valójuk ugy sem levén, azonnal békétlenkedni fognak, ezt nem látni, nagy vakságot tételéz fel. Ha nem lesz dunai hajóhad, legalább egy hadtestet fog kelleni felállítani a

Duna mentén, holott 8—10 monitor a huszadrész költségen és sikeresebben fogja a Dunát és Szávát betörések ellen megoltalmazni. Határozottan helyeselnünk kell tehát, hogy végre-halahára folyami hadi erő felállítását vették tervbe. A két új monitor építése tehát egy lépést előre jelent déli határaink védelmében, a hol egyszerűen a nem létező várakat (melyekkel azelőtt Dunapartunk bővelkedett) is pótolni fogják.

Más részről nem titkolhatjuk el indignáczióinkat, tapasztalván, hogy az új monitorok egyike Theiss név alatt szerepel a költségvetésben. A Tisza magyar folyó forrásától fogva a Dunába való beömléséig. A magyar állam iránti való tekintet annyit csak megkövetelhet, hogy legalább a folyóinkon járó hadi járművek magyar neveket kapjanak. Meglátjuk majd, mit szól hozzá a magyar delegáció?

Már a nyugdíjakról említettük, hogy a költségvetési előterjesztés igen hézagos felvilágosításaiban. Így például hasztalanul keressük benne, ha vajon az Adriai tenger kizivitorlázási könyve, melynek hiányát nemcsak a hadi tengerészet, hanem kereskedelmi hajóink is annyira érzik mint azt a gyakori balesetek is tanúsítják, és a melynek elkészítésére a delegációk annak idejében 3900 forintot szavaztak meg, elkészült-e?

Az arra vonatkozó jelentést is hiába keressük, hogy mily arányban szeretnének be a haditengerészet szükségletei Magyarorszában, a mire pedig három millióval többet fizet, de nem is esoda, ha a hadi vezetőség erre nézve hallgat, hiszen nem volt még eset 25 év alatt, hogy a magyar delegáció e tekintetben követelte volna Magyarország jogos arányban való részletetését.

Ellenben ugyancsak hangoztatja az osztrák delegáció minden évben iparának tekintetbevételét és pedig igen sokszor a közös költségek rovására, a pólai arzenálban meg nem építhető hajók Angliába és Németországban olesóbban léven megépíthetők.

Befejezésül ide iktatjuk a különböző államok haditengerészeti költségvetéseit forintokra átszámítva. Anglia 212 millió, Franciaország 120 millió, Oroszország 75 millió, Észak-amerikai államok 58 millió, Olaszország 55 millió, Németország 48 millió Spanyolország 33 millió és osztrák-magyar monarchia 11 és fél millió, Görögország 6 millió. És miután ma a közös haditengerészet csakis három használható csatahajóval rendelkezik, t. i. a Rudolffal, a Stefániával és a Tegethoffal (utóbbi a tervbe vett javítások bevégezése után), önánítás volna hinni, hogy Görögország kivételével, az osztrák-

Egy volt fiumei kormányzó otthona.

(Gróf Zichy József vedródi kastélya).

Öviden felemlítjük a két kastély ebédijét is. A kisebb, aranymintázatú bőrkárpitozással s hasonló székekkel, — bútorzat gyanánt még csak kerek asztalt és a két ablak közötti tért elfoglaló, olasz faragványú magas pohárszéket tartalmaz. Ellenben a boltíves falakon szemkápráztató variatásban 600 drb fehérek régi japáni, kínai és delfi porcellán, minden darab hasonlúnú kagyló-alakú állványon és meglepő műérzékkel elrendezve. E szoba egyetlen a maga nemében. A nagy ebédő, mely beillenék lovagteremnek is embermagasságra polcos faburkolatot mutat és azon túl a padmalig, a Zichy család ősei sorakoznak életnagyságú képmásokban. Az ajtóval szemközt is faragott pohárszékszerű állvány és ezen, valamint a polczokon és sarkokban oly porcellánkincsek, minőkkel még muzeumokban is ritkán találkozhatni. A XIV. századbéli híres pekingi „famille verte“-ből több darab; türkiskék chi-

mák, mik 150 év óta vannak a család birtokában, megbecsülhetetlen flutes bombardon vázák stb.

Ezen ebédijéből lépünk a nagy szalonba, melynek egy részét ábrázolja képünk.

Pompás fészékítményű padmaljáról két óriás antik velencei üvegcsillár lóg alá. A falakon németalföldi mesterek remekművei, ritka szépségű keretekben és a háziúr anyjának életnagyságú térdképe. Hét ébenfa-szekrény, berakott elefántesont rajzokkal, teknőc és márványberakott munkával a XVI—XVII. századból; az egyik sarokban esodálatos faradott művű, hat karú palissandre állvány, melynek karjai chimára fejekben végződve, egy-egy setétkék ó-kínai nagyértékű vázát tartanak arany alapon. A vázák Madame de Pompadour birtokában voltak és egy összetartozó „set“ képeznek. A többi sarkokat magas zöld Martaban-porcellán bombardonok ékítik minők csakis hátsó Keletindiában találhatók és ott is igen ritkán. Egy üveg-szekrényben az elefántesont faragványok remekel. Nápólyi koldúsokat ábrázoló figurinék indiai diófából és elefántcsontból, egy ravennai sirlotban talált kehely, mit Lonovics József érsek ajánlékozott érdekes levél kíséretében az

örög Zichy F. grófnak, német renaissansz löportartó, nagy elefántesont serleg, sok száz faragott alakkal és még sok efféle kincs, valamint ritka régi japáni fegyverek és török. Két másik üveg-szekrényben régi Empire és meissen porcellánok gyűjteménye. Az ajtót két teljesen felszerelt japáni vétéshős őrzi. — Minden egyes asztal s azon minden dísz tárgy muzeumba illő ritkaság.

Itt nem találkoznak a közönségesnek és kiválónak tarka egyvelegével. Minden darabnak meg van a maga története, provenienciája ismert kül- és belértéke meg van állapítva, s ez a ritka tény képezi Vedród egyik főérdekét.

A kisebb, Louis XV. szalon boltíves tükrös padmaljával, octogon velencei tükrével, melynek áttört munkájú aranyozott faragvány kerete remek, tengerzöld és mauve falaival, melyeken finom fehér fészékű kúsznak föl, virágos fehér alapú bútorzatával, a maga nemében szintén ritkítja párját. Itt oly műtárgyat láttam, minőt még sehol és soha. Magas fekete lakk paravent ez, a fából kifaragott, és himzett tompaszínű selyemmel bevont gyönyörű virágfűzerekkel, virág kosarakkal és mandarokkal díszítve. E munka szépségéről a leírás nem adhat semmi fogalmat. —

Hollandiából hozta az örög gróf és XVI. Lajos első korából való.

E kis szalon melletti termekben több antik arany lakk-szekrény, minők ma már egyáltalán nem készülnék Japánban; úgy szintén egy lakk paravent, sok száz inkruszált alakkal és berakott munkájú írás-lapokkal, sok kínai regék olvashatók. A kis kínai fiú, ki Urge hittérítővel Magyarországon járt gyönyörűséggel olvasta el azokat, de Urge maga nem volt rá képes, mert a költői kínai nyelvet sem nem érti, sem olvasni nem képes.

A grófné szobái a műbesű ritka csecsebecsek kollekczióinak szánvák. Az étagereken és üveg-szekrényekben iczi piczi antik ezüst tárgyak pecsétnyomók és elefántesontra festett miniature-ek gyűjteménye: roccoco képek a falakon mindenfelé elmult századoktól származó apróságok, minőklet a hölgyek toilettéjükhez, foglalkozásukhoz használtak: arany náccsairak, kézi tükrök, apró cassettek, szelenczék stb.

Egy gazdagon felszerelt kis átmeneti helyiség egészen más irányú fayenceoknak van szánva. Régi rhodusi, majd spanyol fayence, a reflet métallique, unikum példányú serlegek a múlt századokból és egész kollekczió turbinó fa-

magyar flotta képes lenne a monarchia és benne hazánk 700 kilométer hosszú partját, kikötő városainkat és kereskedelmünket megvédeni.

Az államsegélyben részeseülő hajózáratok forgalmi eredménye.

A m. kir. tengerészeti hatóság statisztikai osztálya által kiadott kimutatások szerint a fiume-metecovichi és fiume durazzoi gőzhajózáratok áruforgalma a f. évi szeptember hónapban a következő volt:

Kivitel Fiuméből:

Zara	364.1 q.
Sebenico	554.6 "
Trau	175.2 "
Spalato	2796.8 "
Milna	162.4 "
Metecovich	1209.7 "
Trapano	128.6 "
Cittavecchia	71.6 "
Ragusa	2143.7 "
Castelnuovo	65.8 "
Cattaro	261.9 "
összesen	7934.4 q.

Behozatal Fiuméba:

Zara	101.0 q.
Sebenico	16.7 "
Trau	362.9 "
Spalato	307.4 "
Metecovich	114.1 "
Trapano	44.9 "
Cittavecchia	58.0 "
Ragusa	309.9 "
Castelnuovo	0.2 "
Cattaro	39.8 "
összesen	1354.9 q.

Az összeforgalom tehát 9289.3 q. tett ki és hasonlítva az 1890 évi szeptember havi forgalomhoz a kivitel 4791 q. val csökkent, a behozatal ellenben 273,8 q. val emelkedett, úgy hogy az összeforgalom csökkenése 4517,2 q. t kitesz. Nevezetesebb kiviteli cikkek voltak: 1428.1 q. rizs, 635,9 q. liszt, 1750,7 tengeri, 40,6 q. tengeriliszt, 134,4 q. q. só, 101,1 q. szappan, 406,8 q. kőolaj, 420 q. rizskorpa, 263,4 q. buza, 520 q. korpa, 132,6 q. kender, 215,4 q. cukor, 125 q. zab, 215,4 q. fenyőfa, 92 q. bor, 883 q. vasárú, stb.

A behozatal cikkeiből említendő: 180,3 q. szőlő, 581 q. bórók 111,6 q. faggyú 189,3 q. u. szent-jános kenyér, stb.

Személy szállított összesen 381

yence tányér a XVI. századból, valamennyi Raphael tanítványainak műve. — Valódi „gyűjtőyence” léte Zichy József gróf némely kollekció fayence vagy porcellán csoportjában egy darab imitációt sz. közt elhelyezni, mit a beavatlan szem persze észre sem vesz. Csak tüzetesebb vizsgálat után s ha a „folyóra” figyelmeztetve lesz, jön rá a szemlélő, mily lényeges különbség észlelhető a becses utánezat és az utánozhatatlan eredeti közt. E fayence-ok 120 év óta díszítik Vedrődöt.

A gróf földszinti szalonja gazdag keleti fegyverdiszével, a kontemplatív életre csábító keleti fülkéjével, utazásainak számos nagyérdékű vívmányával díszeszkiz. Japáni nyiltartó, jávai nők ruházata, mely több méter hosszú karron darabból áll, mit a nők magok, sajátos „csepegtetés” útján, csodás rajzú tarka mintázattal festenek be. Egy ily karron darab ára 100 frtra is felmegy. Minden fők, minden asztal telve ethnografiai bizarr tárgyakkal.

E szobából különböző keleti szövetekkel papírozott keskeny csigalépcső vezet az emeletre és felérve, a piczi kúpos fülke, hol megfordulni is csak a lépcsőn lehet, oly „boite á surprise”-nek bizonyul, melynek láttára egy „ah!” le-

vagyis 291-gyel több, mint mult évi szeptember hónapban.

A fiume-anconai gőzhajózáratok f. évi október havi áruforgalma a következő volt:

Kivitel Fiuméből Anconába: 100 q. q. ásványvíz, 4032,50 q. cukor, 80 q. bab, 1,5 q. kétszersült, 41,41 q. vasárú, 3,58 q. szóda, 2,25 q. ruha 0,24 q. ruha 0,24 q. likőr, 0,15 q. donga, összesen 4261,63 q.

Behozatal Anconából Fiuméba: 91,41 q. borseprű, 166,18 q. aszfalt, 32,37 q. bórók, 2,11 q. viasz, 11 q. gyümölcs, 0,34 q. vasárú 129,70 q. zöldség, 27,77 q. színházi tárgyak, 72,80 q. vegyszerek, 34,80 q. gép. összesen 468,49 q.

Az összes forgalom tehát 4,730,12 q. tett ki és az előző szeptember havi forgalomhoz hasonlítva 4083,08 q. val növekedett, miannak tulajdonítandó, hogy a több ideig félbeszakított cukor kivitel újra megindult.

Személy szállított Fiuméből Anconába 110, viszont 231, összesen 341 vagyis 130-czal kevesebb mint szeptember hónapban.

A fiume-velencei gőzhajózáratok f. évi október havi forgalma a következő volt:

Kivitel Fiuméből Velenczébe: 807,04 q. árpa, 102,19 q. buza, 100 q. bab, 100 q. rizs, 79 q. só, 230 q. butor, 0,31 q. bor, 104,41 q. keményítő, 127 q. bórók 100 q. tökmag, 0,50 q. faárú 7,78 q. hal, 1,04 q. papír, 32 q. enyv 2,07 q. u. olaj, 175 q. lécz, 830,04 q. cserfa, 3,15 q. gyékény, 19,79 q. u. hordó, összesen 2467,89 q.

Behozatal Velenczéből Fiuméba: 21,20 q. hal, 69 q. gyékény, 801,30 q. rizs, 116,66 q. olaj 34,50 q. seprű, 365,50 bórók 298,84 q. kender, 10 q. korpa, 1,20 q. gyümölcs, 22,79 q. czin, 13,90 q. festék, 10 q. vegytermék, 1,98 q. üvegárú, 3,63 q. szappan, 1,49 q. likőr 12,50 q. hordó, összesen 1781,79 q.

Az összeforgalom tehát 4252,68 q. t tett ki és összehasonlítva a mult évi október havi forgalom összegével 2741,68 q. val csökkent. E csökkenés egyedül csak a kivitel hanyatlása folytán állt be, mivel a kivitel 2945,04 q. val leszállt míg ellenben a behozatal 1203,46 q. val emelkedett.

Személy szállított Fiuméből Velenczébe 7, vissza 12, összesen 19.

Keleti kereskedelem és keleti vasutak.

Érdekes vita fejlődött a magyar delegáció külügyi albizottságában keleti kereskedelmünk felett, kapcsolatban a ke-

ben el ajkunkról. A falak, a szeglet-mélyedések, egész a plafondig, egy különös és ránk magyarokra nézve kiválóan érdekes agyagtárgy gyűjteményt tárnak elénk a marsellai, romeni, nancyi, bécsi és holicai fayence van itt gyönyörű példányokkal képviselve. A rég megszűnt holicai gyár eredeti rajzú termékeiből aligha van együtt bárhol a hazában ily gazdag és válogatott gyűjtemény. Szemben, rajzban kiállja ez a versenyt az őt környező világhírű régi fayenceokkal.

Felemlítjük még a hangulatteljes, tiszta góthstílyú kápolnát, elefántcsontból faragott feszületével, melynél hajdan Fénélon keresett vigasztalást. Magas ónémet berakott faképekkel ékített imaszékek, Dürer korából — két másfél méternyi japáni bronz gyertyatartó, miket József gróf maga hozott el egy japáni templomból és számos értékes kép és faragvány díszítik a szép retugiumot melynek pompás, festett ablakain át enyhülten szűrődik át a napsugár. A karraton is számos értékes kép és faragvány.

S a mily érdekes a kastély, oly vonzó és festői környezet.

A nagy kiterjedésű park százados fáival, tavával, patakjával s annak auten-

leti vasutakkal. Első sorban kiemeljük a külügyminiszter kimutatását Szalonikába való bevitelünkről, melyet egy hozzá intézett kérdés folytán terjesztett elő. A kimutatásból a következő fontosabb adatokat közöljük, megjegyezvén, hogy a bevitel értéke az összes évekre nézve, egyetlen egynek kivételével, frankokban van meghatározva, csak az 1889. évre nézve szólnak a részletett kimutatások nem frankokról, hanem tonnákról az összebevitel az utolsó években a következő számokban jut kifejezésre: 1887-ben 34 millió frank, 1888-ban 33 millió, 1889-re nézve nincs az érték meghatározva, 1890-ben 42 millió frank. Ezen bevitelben Ausztria-Magyarország 1887-ben 9 millióval, 1888-ban 9 millióval, 1890-ban 11 millióval szerepel, Anglia 1887-ben 8, 1888-ban 9, 1890-ben 13, Franciaország 1887-ben 3, 1888-ban 2, 1890-ben 2, Németország 1887-ben nem egészen 1, 1888-ban 2, 1890-ben valamivel több mint 1, Olaszország 1887, 1888 és 1890-ben 1—1, Oroszország 1887 1,2, 1888-ban 1,3, 1890-ben 1,9 millióval. 1890-ben tehát Ausztria-Magyarország csak kevesével maradt hátra Anglia mögött. Az esélyek egyébiránt kedvezők és csak kívánatos volna, hogy kereskedelmünk azokat több erélylyel használja fel és törekedjék ez előtte nyitva álló területet okkupálni.

Ez alkalmából néhány megjegyzést kell meg fűzünk a külügyminiszteri kimutatáshoz. Ausztria-Magyarország exportja 1888—1890-ig 2 millió frankkal emelkedett; jól lehet nem szabad feledni azt sem hogy Anglia épen ilyen összeggel szárnyalt túl. Egyébként Szaloniki és az oda vezető vasutvonal megítélésénél két momentumot kell megkülönböztetni: az egyik illeti a kivitt Macedoniába, a másik a további tengerentuli kivitt a Középtengerre és a Suez csatornán át Ázsiába és Ausztráliába. Macedoniába való kivittünk haladójellegű fejlődését több ok akadályozza. — Először is a négyes konferencia által Ausztria-Magyarország Szerbia és Törökország közt elhatározott közvetlen és egységes vasúti díjszabások még mindig nem léptek életbe, akadályt képez továbbá a porta és a vasutársaság (az-éltt Hirsch) között 1885-ik évben megkötött szerződés is, a mely ugyszólván prémiatumot nyújt az üzem megakasztására.

Jparosaink és kereskedőink passzivitása is nagyon súlyosan nehezedik a mérlegre, a mennyiben e köröket már évek óta jogosulatlan pesszimizmus hatja át a Szalonikin átvezető utirány értékére nézve. Anglia mellett Németor-

tikus bolthajtásos olasz hídjával, melyen még a velencei oroszlan is látható, melyutóbbi évszázadok múlva után nem egy archeológust fog tévútra vezetni, úgy mint festői és romantikus távlataival, méltó háttérül szolgál a fejedelmi laknak. —

Képzünk egy regényes pontját mutatja be: a japáni sziget, melyhez igazán japáni híd vezet, bejáratánál a japáni zászlóval és címerrel. Maga a főispán hozta magával minden részletet s lehetőleg híven utánozta a szűk téren a Japánban látottakat.

Ennyit röviden hazánk e szép ékkövéből, mely a mily becses, főbecsét lakóiban bírja. Az örök művészet legregebb alkotása is csak holt anyag maradt, bármennyire éljen benne alkotójának szelleme — és kihalt, rideg volna e kincsés ház minden remeke dacára, ha nem népesítene be gyermek kacagás, a szép jövő eleven és arany-igéret két képviselője, Vedrőd koronája: a kis Gyula és a szőkefűtű, tündéri szép Klárka.

(Vége).

szág törekvése is bizonyosága annak, hogy mi minden érhetőnek el, erélylyel és kitartással a kereskedelmi politikai terén. Németország 1890-ben 21 év tartamára kereskedelmi szerződést kötött Törökországgal és kívánatos volna, hogy Ausztria-Magyarország is az épen most kötött provizoriumot, mihelyt csak lehetséges, kereskedelmi szerződéssel pótolná. Németország kivitele a Balkán-félsziget egész területére a hivatalos statisztikai adatok szerint 1880—1889-ig terjedő időszakban 139%-al, a behozatal Németországból a Balkán-félszigetre 74%-al növekedett. Egy német konzorcium átvállalta a szaloniki-monastiri vasút kiépítését, és szó van róla, hogy egym ásk konzorcium keretűl akarja vinni a szaloniki kikötő szabályozását.

Hogy Ausztria-Magyarországon kívül mily nagyra becsülik a Szalonikin át vezető kontinentális kereskedelmi vonalat, tanúsítja, hogy angol részről mozgalom indult meg, hogy a kelet-indiai tengerentúli posta a Brundisín át vezető utirányról a budapest-belgrád-szaloniki-i utirányra tereltesse. Úgy látszik, hogy a vonal jelentőségét sokkal többre becsülik a külföldön, mint Ausztria-Magyarországban. A hivatott körök ne engedjék, hogy az idő hasztalan tova fusson, mert kereskedelmük könnyen és akként szárnyaltatuk túl, hogy később az elmulasztottak pótlása a aligha lesz lehetséges. Ha már egyszer a külföldi produkció piacot szerzett magának, úgy nagyon nehéz lesz — a mint ezt legközelebb Románia is bizonyítani fogja — e piacot visszahódítani.

A tengeri halászatunk.

Az 1890. évi évad alatt, azaz 1889. évi október hó 24-étől 1890. évi 23-ig a magyar horvát tengerpart mentén üzött tengeri halászat eredménye, az 1889. évihez hasonlítva, a fogott halak mennyisége tekintetében 36,766 kg-mal kedvezőbb, a mi csakis a nyári évad 50,137 kg-nyi nagy többletnek tulajdonítható, mert a téli halászat eredménye az előző évi téli évaddal szemben 23,371 kg-mal kedvezetlenebb volt. Ezen csökkenés oka leginkább a rossz időjárásban rejlik, a mely az utolsó években állandóan kedvezetlenebbé válva, a halászat üzését jelentékenyen akadályozza úgy, hogy az olasz halászok is 17,856 kg-mal kevesebb halat hoztak a fiumei piacra. A halászati eredmény közgazdasági oldalát, azaz a fogott halmenyiség értékét tekintve az még a nyári halászat kedvezőbb eredménye dacára sem érte el a mult évi összeget, mi arra mutat, hogy a lefolyt évben inkább az olasz halászat eredménye üzetett kedvezőbb sikerrel. Így, míg a mult évben általában véve egy kg. hal ára 39,8 kr. volt addig az 1890. évben ezen átlagár 30,8 kr. tett. Még feltűnőbb a különbség ha a nyári és téli halászatot külön tekintjük, a mennyiben a nyári évad 27,3 kmnyi átlagával szemben a téli évadra 39,6 kr. átlagár esik, mely áremelkedés a téli halászat csekélyebb eredményének természetes következményeként jelentkezik. Ezen átlag azonban csak a Fiumén kívül eső kikötőkre vonatkozik, mert a fiumei piacon a hal elárúsítás vállalkozók kezében lévén, az árak igen magasra emelkedtek, úgy hogy a kiválóbb fajok rendes viszonyok között is 1 forinton felül kelték el. A tinnhalászat eredménye a lefolyt évben is kedvező volt, a mennyiben az 1889. évben fogott 99,668 kg. mennyiséghez képest, 18,082 kg., azaz 19% emelkedés mutatkozik.

Fiume a horvát tartomány gyűlésen.

A Barcsics által tartott legutóbbi beszéd alkalmul szolgált arra, hogy Barcsics ismét visszatérjen a jogpart kebelébe. Ugyanis Barcsics beszéde folyamán, melyt ma a lapok magyarázatokkal kísérik, kijelentette, hogy a jogpart tagja és élsmeri Starcevicet e párt vezetőjének. Starcevic viszont örömmel üdvözölte Barcsicsot pártja sorában. Persze a

nyósága annak, nek el, erélytel delmi politikai D-ben 21 év tar- zódést kötött atos volna, hogy s az épen most ihelyt csak le- zerdőssel pó- tele a Balkán- e a hivatalos sta 1880—1889-ig 10-ol, a behoza- alkán-félszigetre német konzor- loniki-monastiri van róla, hogy zeresztül akarja szabályozását. országon kívül Szalonikán át skedelmi vona- l részről moza a kelet-indiai ndisín át vezetó grád-szalóniki-i y látszik, hogy kal többre be- usztria-Magyar- örk ne enged- lan tova fus- k könnyen és , hogy később a a aligha lesz szser a külföldi t magának, ugy mint ezt lag- zionyitani fogje ania.

Strossmayer-pártiak ezt a kibékülést nem jó szemmel nézik és sietnek konstatálni, hogy Barcsics és Starcevic között sarkalatos elvi különbségek vannak. Ugyanis Barcsics érintkezési pontokat talál Magyarország és Horvátország között, Starcevic ellenben ilyeneket éppen nem akar elismerni. Barcsics elismeri a bánt, Starcevic ellenben nem akarja azt elismerni. Az unio-párt részéről ellenben azt kiáltják oda neki, hogy a fumei horvátok kívánságai illetékes helyen csak akkor találhatnak viszhangra, ha bebizonyítják, hogy törekvések azonosak annak a pártnak törekvéseivel, mely a Magyarországgal való jó egyetértést írta zászlajára.

Helyi és különféle hírek.

Gróf Zichy Agost kormányzónk, mint értesülünk, a delegációk bezárása után, december hó 10-ke körül tér vissza családjával együtt Fiuméba.

Rendjelviselési engedély. Ő es. és apostoli kir. Felseje f. évi október hó 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatt, miszerint Crespi Ferencz m. kir. révhadnagy a montenegrói Danilo rend IV. oszt. jelvényét elfogadhatta és viselhesse.

Uj jogtudor. *Polessi* Ferencz közbeesülésben álló fogalmazó a városi rendőrségnél, e hó 27-kén a gráci egyetemen a jogtudori czímet kitüntetéssel nyerte el.

Fiume régi önkormányzatáról tart ma november hó 29-én fölolvasást *Fest Aladár* fiumei főgimnáziumi tanár, és Fiume történelmének alapos ismerője. A fölolvasás d. u. 6 óraker kezdődik. — Fölhívjuk t. olvasóink figyelmét arra a körülményre, is hogy a mai fölolvasás közlését már a lapunk legközelebbi számában megkezdjük.

A tengeri hajózási főfelügyelői állás betöltése. A magyar tengeri hajózási főfelügyelői állás, *Szendy* Pál elhalálása folytán betöltésre vár. — A kereskedelmi m. kir. miniszter az állás betöltése czéljából a következő pályázati hirdetményt tette közzé:

„A vezetésem alatt álló kereskedelemügyi ministeriumnál betöltendő tengeri hajózási főfelügyelői állásra pályázatot nyitok.

„Ezen állással évi 2400 frtnyi fizetés és évi 400 frtnyi lakpénz jár. A pályázók kötelesek életkorukat, egészségi állapotukat, tanulmányaikat, különösen magasabb tengerészeti szakképzettségüket, illetőleg hadi tengerészeti minőségüket, eddigi szolgálatukat, magyar állampolgárságukat, nyelvismertiket és kifogástalan előéletüket okmányilag igazolni. A sajtókezeleg irt pályázati kérvények, és pedig a hivatali alkalmazásban levők által feleltes hatóságuk utján f. évi december végeig a vezetésem alatti ministerium elnöki osztályához küldendőek. Budapesten, 1891. november hó 11. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter.”

A fontos állásra, mint értesülünk a haditengerészet szolgálatában álló hajós tisztek közül már többen pályáztak.

A fiumei magyar daloskör f. hó 26-ikán az áll. főgimn. rajztermében tartotta közgyűlésen *Zielinsky* Ferencz indítványára közfelkiáltással *Dr. Berghoffer József* h. tanfelügyelőt alelnöknek, *Killyéni* Endre tanárt pedig titkárnak választotta meg.

Esküvő. *Fabris* Ferencz e hó 28-án esküdtött örök hűséget *Host* Natália k. a. nak. — Esküvő után a fiatal pár nászutra indult.

Felolvasó Estélyek az áll. főgimnázium rajztermében. A fiumei tanári kör f. évi november és december hó folyamán a m. kir. áll. főgimnázium rajztermében négy felolvasási estélyt rendez melynek sorrendje a következő: nov.

29-én *Fest Aladár*, „Fiume régi önkormányzata”, magyarul; decz. 6-án *Dr. Berghoffer József*, „Mattia Corvino” olaszul; decz. 13-án *Kőrösi* Sándor, „Fischer Sándor Petőfije”, magyarul; decz. 20-án *Zambra* Peter, „La vita di Dante Alighieri ed i suoi biografii”, olaszul.

A felolvasások d. u. 6 óraker kezdődnek.

Páros élet. Sohasem látott a kikötő város annyi lakodalmat mint ebben az esztendőben. — Tegnap is, nem kevesebb mint hét esküvő volt a székesegyházban, s a mosolygó párokat, melyek egymást követték az oltár előtt, élvezettel nézte, a közönségnek az a része, melynek nagy gyönyörűsége telik a boldog párok egyesülésében.

A fiumei vízvezeték ügye. Barcza kir. főmérnök, kit a m. kir. kormány a fiumei vízvezeték ismert ügyének megvizsgálására Fiuméba küldött ki, e fontos kérdésről részletes jelentést irt és terjesztett be a földművelésügyi m. kir. miniszterhez, mely alapul fog szolgálni e régóta húzódó vitás ügynek elintézéséhez.

Magyar képviselők a dalmát partokon. *Szalay* Imre országgyűlési képviselővel már több ízben rándultak Fiuméba s innen a szomszédos dalmát szigetekre sportkedvelő országgyűlési képviselők, és földbirtokosok sneptvadászataikra. — *Szalay* Imre képviselő, mint értesülünk, sportterfiakból álló társasággal ez évben nagyobb számban vadászatok tervez a dalmát partokon és szigeteken. — A vadászatok hosszabb időre vannak tervezve. A kirándulás valószínűleg a magyar-horvát gőzhajózási társaság egyik hajóján fog megtörténni.

Tisztviselők Eldoradója. A fiumei városi hatósági hivatalnokok, kiknek magas fizetései a magyar állami tisztviselők eddig is jogosultságával gondoltak, a jövőben még inkább foggyoról nézhetik a világ folyását. — Míg ugyanis a kormány sőt egyes munici- piumok már évek óta vitatják tanulmányozzák a nyomorral küzködő hivatalnokok fizetések fölemelését, ezalatt a fiumei városi hatóság javaslata folytán, a képviselte tület egész csöndben elhatározta, hogy a jövő évi költségvetésbe, a hivatalnoki fizetések javítása czéljából 12000 forintot fog fölvenni.

Magyar orvos Fiumében. Fiume magyar ajkú lakosságának egyik régi o-haja teljesül mikor e héten *Dr. Richtman* magyar orvos városunkban mint gyakorló orvos letelepedett. *Dr. Richtman*, ki tudori oklevelét a budapesti orvosi fakultáson nyerte el, specialis szakmájává a nőgyógyászatot tette, és a párisi valamint a budapesti szülészeti klinikán huzamosabb ideig mint gyakor- nok működött s mint ilyen hazánk szak- lapjaiban közzétette értekezései által jö- nevet vívott ki magának. A múlt évben pedig az orvosok és természet tudósok vándorgyűlésén egy igen elismert 3nnál előadást tartott az Aristotól egy új gyógyszerrel mely hivatva van a Jodo- formot az orvosi praxisból kiszorítani. Mint értesülünk *Dr. Richtman* a helybeli állami főgimnáziumban az egészségtan tanítását is elvállalta, mely eddig magyar orvos hiányában nevezett intézetben nem is tanítottat. Ismerve a rokonszenves fiatal orvos ügybuzgóságát, bizton reméljük, hogy tudományossága és előz- keny módora által csakhamar sikerülni fog neki, az orvoslást kereső lakosság bizalmát kiérdemelni s magyar anya- nyelvű honfitársai körében is tért hódítani. *Dr. Richtman* az *Andrássy* téren levő *Jurman-féle* házban lakik, ahol napon- ként d. e. 11—12-ig és d. u. 2—3-ig rendel.

Botránypör a fiumei törvényszék előtt. — Még két évvel ezelőt történt, hogy *Fletzer* Ferencz ismert fiumei pol- gár egy nyílt levelet tett közzé, mely a fiumei tüzoltőgyelet elnökségét nem a legpületesebb dolgokkal vádolta. — A nyílt levél nagy föltűnést keltett annak idején; mindamellett az ügynek kezdetben

semmi folytatása nem lett. A nyílt levél a sok súlyos vád mellett, a tüzoltó egy- leti kezelést erkölestelennek ígyekeztek föltüntetni, annak pénztárnokát *Tóth* A- lajost pedig egyenesen sikkasztással vádolta. — A nyílt levél értelmi szer- zői *Fletzer* Ferencz, *Stapan* Máté, és *Superina* Antal voltak, annak kinyom- tását pedig *Goldstein* Albert volt fiu- mei nyomdász vállalta magára. A nyílt levél szerzői és terjesztői ellen a tüzoltó egylet parancsnoksága, és pedig *Mar- russich* Biagio parancsnok, *dr. Zotti* Já- nos titkár, és *Tóth* Alajos pénztárnok ügy- védjük *dr. Kascher* Ferdinand utján végre is fenytő pört indítottak, melynek tárgya- lása e hó 27-kén kezdődött meg a vá- ros közönségének általános érdeklődése mellett. Az érdekes pör tárgyalása foly- ton tart, annak befejezéséről azonban annak idején nem mulasztjuk el olvasó közönségünket értesíteni.

Árvízveszély Fiumében. A sok és hosszantartó esőzés folytán csöndes kis folyóvizünk a *Recina* annyira megá- radt, hogy a *Scoglietto* túl fekvő ala- csonyabb partrészeket elöntötte, úgy hogy a *Lenaz-féle* vízi malom raktáiraiba már a hét elején víz tödült be; a következő napokon pedig az új vágóhidat, a többi malmokat, s a *Scoglietto* egy részét öntötte el a magaradt a folyó. — A ve- szély idején a rendőrség, a tüzoltóság- gal vállvetve ígyekezett a nagyobb ve- szedelem elhárításán.

Időjárásunk. A hetek óta tartó me- leg eszést, tegnap szombaton hűvösebb időjárás váltotta föl; a *Karst* hegységből hirtelen beköszöntött a hóra, hogy meg- kísértse a langyos déli szélnek legyőz- sét. A küzelem úgy látszik hiába való volt, mert a scirocco diadalaként még most is nehéz és páratelt felhők borít- ják a *Quarnero* vizeit, a *Monte* ma- giore csúcsát, szóval az egész vidéket a meddig csak a szemnek látóhatára kiterjed.

Fogászati műterem. *Dr. Pudan* Fe- rencz, jóhírnének örvendő orvostudor, a f. évi december hó 1-én szakzerűleg berendezett fogászati műtermet nyit.

Tengerészeti hírek.

A magyar-horvát tengeri gőzhajó- zási társaság új gőzhajói. A magyar- horvát gőzhajózási társaság, a magyar kormánytól a legutóbb kötött szerző- dés értelmében hajóállományát szaporí- tani köteles; e kötelezettségre folytán megrendelt hajói közül a „*Croazia*” ne- vű gőzös Kieblől néhány nap mulva ki- kötőnkbe érkezik. — A társaságnak egy másik új hajójának „*Ungheria*” lesz a neve s a jövő évi január hó első felé- ben fog Fiuméba megérkezni.

Figyelmeztetés hajósaink részére. A valenciai es. és kir. algyőnökség f. évi november 6-án 1114 sz. a kelt át- íratával tudomásra hozza hogy az otta- ni réparancsnokság f. évi november 10-én, két uszort a *Grao di Valencia* kikötő bejáratának megjelölése czéljából elhelyezni szándékozik.

Ezen jelző uszorok egymástól 60 mé- teryni távolságban helyzetnek el és a kikötőbe érkező hajók ezen két uszor között elhaladni tartoznak.

Éjjelen át az uszorok 1.8 méternyi magasságú vörös színű lámpával lesznek megjelölve.

Uj orosz gőzhajózási társaság. O- desszai hírek szerint *Kiev*, *Odessza* és *Moszkva* kereskedői köreiben foglalkoz- nak egy új gőzhajózási részvénytársaság alapításával, mely direkt összeköttetést létesítene Oroszország és Brazília között, és pedig Odesszából *Barcelona*, *Lissza- bon*, *Pernambuco* és *Rio de Janeiro*ba. A társaság székhelye *Odessza* lenne, míg az igazgatóság *Moszkva* vagy *Pétervárra* fogna helyzetetni. Az alapítók arra szá- mitanak, hogy Braziliában is jegyezni fogják a részvényeket.

Kereskedelmi hírek.

A „Baross” gőzös legutóbbi brazí- liai útjáról, *rio de janeiro* konzulunk szeptember havi jelentése a következő- ket tartalmazza: „Az *Adria* magyar kir. gőzhajózási társaság itteni ügynökségé- nek sikerült az augusztus hóban érkező „*Baross*” hajó kirakodását oly módon eszközölni, a mint az itt nem szokásos A pénzügyminiszteriumtól engedélyt nyert a vámfelügyelet alatt álló nemzeti do- koknál kikötni, mi által az árukat direkt ki lehetett szállítani és egyidejűleg a hajó felvehette a kivitelre szánt kávé- rakományokat. Ezáltal sikerült néhány nap alatt körülbelül 3000 tonna áru forgalmat elérni. a mire más gőzösök- nek a mai viszonyok között 2—3 havi időre van szükségük. A „*Baross*” hajó a fiume és triestieken kívül még messi- nai, ripostói, nápolyi és marseillei rako- mányokat is hozott. A lisztbehozatal *Rio de Janeiro*ba meglehetősen gyenge ellenben élénk *Pernambuco* és *Bahia*ban.

Az osztrák-magyar Lloyd gőzhajó- zási társulat rendkívüli közgyűlése. — Az osztrák-magyar Lloyd társulat a f. évi december hó 19-ik napján rendkívüli közgyűlést tart. Ez alkalommal napi- rendre kerül, az 1891 évi augusztus 12- kén kelt hajózási és posta szerződés XXIII.-a értelmében, az igazgató tanács azon hat tagjának választása, kiknek mű- ködése 1892 évi január 1-én kezdődik.

A bupapest fiume-anconai vonal jövője. Olaszországban bevégzett dolog- nak tartják a zónatarifa behozatalát. A Középtengeri vasutársaság részvényesei- nek közgyűlésén a társulat főigazgatója már közölte is, hogy meg fogják kísé- leni a személy forgalomban a zónatarifa alkalmazását. Ha e terv valóban bi- zonyul, úgy a *budapest fiume-anconai* vonal a jövőben bizonyára sokat fog nyerni jelentőségben.

Hajózási czatorna az Északi és Fekete tenger összeköttetésére. E rég fölmerült terv most már concret alakban került az osztrák képviselőház közgazdasági bizottsága elé, sőt a bizott- ság már el is fogadta egy képviselő in- dítványát, hogy a kormány szólíttassék föl egy a *Dunát* a *Moldva* és *Elba* fo- lyókkal összekötő hajózási csatorna mű- szaki fölvételei, tervei és költségvetésé- nek elkészítésére. A bizottság azt is javasolja, hogy a kormány idejekorán állítsa be a költségvetésbe az e czélból czélból szükséges költségeket. Hogy a *Duna* a *Moldva* folyóval összeköttessék, 222 kilométer hosszú csatorna létesíté- sére van szükség; magát a *Moldvát* pe- dig *Melnikig* 246 kilométernyi hesszá- ságban kelleni csatornázni, illetőleg a hajózás czéljaira alkalmassá tenni. Az összes munkálatok költségei 69 1/2 mil- lió forintra becsültének. A tervezett csatorna által *Hamburgtól* a *Sulina* tor- kolatig, azaz az Északi tengerőtől a *Fekete tengeri* megszakítás nélküli vízi út vezetne, melynek összes hosszúsága 3313 km. lenne. (A *Sulina* torkollattól *Bécsig* 1920 km.; a *Dunától* a *Moldvái* 222 km.; a csatornázott *Moldva* 264 km.; *Melniktől* *Hamburgig* 725 kmg

M. kir. államvasuti ügyek.

Szász-magyar vasuti kötelék. Boszniából és Szerbiából származó aszalt-szilva és szilvacz küldeményekre néve f. évi december hó 1- én *Budapest* dunaparti t. p. u. *Budapest* fővá- rú közraktárak és *Budapest* nyugati pályá- udvar állomásokról a szász kir. államvasutak *Altenburg*, *Chemnitz*, *Crimtschau*, *Döbeln*, *Dres- den-Altstadt*, *Dresden-Altendorf*, *Dresden-Neu- stadt*, *Freiberg*, *Gera-Pforten*, *Grösnitz*, *Greiz*, *Plauen*, *V. Reichenbach* *V. Riessa*, *Werdan*, és *Zuickan* állomásaira, továbbá *Lipsee*, *Grea*, *Plagwik-Lindena*, *Weida* és *Zezitsz* szász-poro közös állomásokra különösen mérsékelt díjté- telek lépnek életbe.

Ezen díjtételek, melyek a fentnevezett bu- dapesti állomásokon megtudathatók — kocsi s fuvarlevelenkét legalább 10000 kg. feladásá- n illetve ezen súly után való díjfértés esetén fognak alkalmazást nyerni.

mány gyűlésen. többi beszéd al- Barcsics ismét belébe. Ugyanis anán, melyt ma kísérne, kije- tagja és éljs- t vezetőknek. melmel üdvözölte an. Persze a

A bosniai illetve szerbiai származás vonatkozó eredeti feladási végény előmulatása által beigazolandó.

A torontáli h. é. vasutak áruhátszabásához (II. rész) II. pótlék életbe léptetése. A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló brontáli h. é. vasutak a nagy-margita-versecei vonal megnyitása napjától érvényben álló áruhátszabásához (II. rész) 1891. évi december hó 1-én az I. pótlék lép életbe, mely díjtételek érvényen kívüli helyzetét és belyesbítéseket új állomá hátszabásokat és szivattyutelep kiterőnek a kérsakomáeyu teheráru forgalomra való megnyitása következtében módosításokat illetve kiegészítéseket tartalmaz.

Ezen pótlék a m. kir. államvasutak hátszabási ortalyában darabenként 5 krétt kaphatók.

Lehető berakásig raktározó küldemények fekbérmentessége. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint, kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr Ó Nagyméltósága akként határozott, hogy a hátszabás (II. rész) IX. pótléka IV. e pontja alatt megszabott 100 kg. kinti 0.2 kr. fekbér a fermforgó viszonyok közt további intézkedésig ne szedessék.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
Möcs Zsigmond.

Hirdetések.

Fiumében

Walluschnig Antal

raktárában 200 vagy 300 kockát tartalmazó láda 1 frt 50 krétt kapható az Aigner F. mürrzuschlági szabadalmazott gyárában készült s már általános kedveltségű

Tűzgyújtó.

Ezen fölülmulhatlan találmánnyal minden papiros, köolaj vagy más gyalékony anyag használata

nélkül a legkönnyebben és legkisebb költséggel gyújtható meg fa. kőszén, úgy a nyitott tüzhelyen, kályhában vagy takaréktűzhelyen is, minden tűzveszély nélkül.

Eladó régiségek

Bécses régiségek vásárlására, e halálozás folytán, rendkívül kedvező alkalom nyílt Fiumében. Férjen Sturolo Vincze, hátrahagyott

régiség kereskedésében

különcféle régi tárgyak kerülnek eladásra. — E tárgyak között sok nagybecsű majolika tárgyak, u. m. középkori korsók, kancsók, vázák, tálak továbbá római edények, lámpák, könyvfogók, valamint több darab görög edény található. Nagy számmal vannak az üzletben antik és modern fegyverek, kardok, puskák, török, pisztolyok a legregibb kortól napjainkig. Ezenkívül régi stilszerű butorok, római görög és egyéb régi pénzek szintén nagy választékban eladók.

Tömeges eladásnál árleengedés. A tárgyak darabonként is eladatnak.

Fiume, 1881 nov. hó.

Tisztelettel

őzv. Sturolo Vinczéné.

Védelmet nyitott árnyékszékek

meghülés, léghezam és szeg ellen
nyújtanak a legújabb szabadalmazott árnyékszék ülések
amalyozott öntött vas csészével, automatikus készülék által légmentesen záródva. A már meglevő ülődeszkára minmenütt könnyen alkalmazható és vízbőlítés nélkül használható.
Ára fényezetlen 9 fényezve 10 frt. Stétküldés átvételt mellett. Kivétel szifárd, kapható csak a készítő és a szab. birtokosa

WOLFF SOMA

budapesti vasbutor gyári raktárában, Dorottea-u. 2. sz.

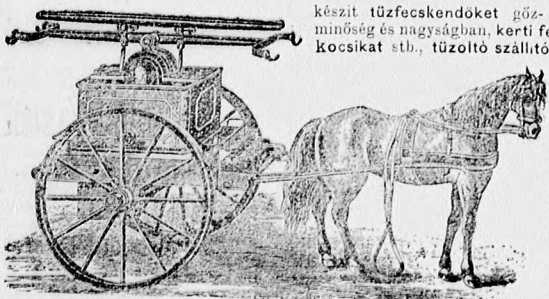
Alapítva 1858. Kivétel az összes világreszékbe.

József főherceg ő. cs. és kir. Fensége ndvari szállítója.

Első magyar gép- és tüzelő-szerek gyára, harang- és érc-öntőde.

WALSER FERENCZ

BUDAPEST, VII. kerület, Rottenbiller-utca 66. szám.

készít tüzfecskendőköt gőz- és kézerőre minden minőség és nagyságban, kerti fecskendőköt, vízfordó kocsikat stb., tüzelő szállító kocsikat, öntöző készülékeket magas nyomású vízvezetőkhez, légszecs-fecskendőköt Exintreureket, tüzelő létrákat (a legnagyobb tolu létráktól a legkisebb kézi létrákig), tüzelő omnibuszok és tüzelőszági szerkocsikat, tüzelő légenységi felszereléseket, gőzszivattyúkat kütszivattyúkat

borszivattyúkat, szivattyúkat, bármely célra, Centrifugal-szivattyúkat, légnomású pöze gödör-tisztító készüléket, érczharangokat minden nagyságban (az eddigi előállított leg. nagyobb 9700 kilogram), érczöntvényeket vasutak, pózhajók és gyárak számára, elvállal teljes vízművek és magán vízvezetéképítését és felszerelését, nyilvános gőz- és kádfürdők berendezését, closetek és bármilyen közegészségügyi tárgynak szállítását.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve

Levelezés magyar, német, francia, olasz, szerb és román nyelven

„ADRIA“

Magyar királyi tenger-

hajózási részvénytársaság

1891. november havában azalant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugot-europai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznak:

1891 november	Gőzös	1891 november	
Rio de Janeiro, Santos	„Széchenyi“	10—20	
Bordeaux	„Adria“	10—20	
Glasgow	„Tibor“	10—20	
Liverpool	„Aleppo“ (Cunard Line)	10—20	
London	„Sultana“	10—20	
Dunkerque	„Jókai“	20—30	
Glasgow Malta, Catania, Messina Bari	„Svapáry“	20—30	
Liverpool	„Tarifa“ (Cunard Line)	20—30	
London	„Zaire“	25, 11—5/—12	
Fiume	Liverpool	„Tarifa“ Cunard-Line	1—10
„	Bari, Messina, Catania, Malta, Dunkerque, Antwerp	„Baross“	5—15
„	Hull, New-Castle o T	„Palermo“	5—15
„	London	„Zaire“	5—15
„	Liverpool	„Kedar“ (Cunard Line)	10—20
„	Bordeaux	„	10—20
„	Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos	„Zichy“	15—25
„	New-York	„Victoria“ (Anchor-Line)	15—25
„	Barcelona, Rouen	„Stefanie“	20—30
„	Glasgow	„Tisza“	20—30
„	Liverpool	„Trinidad“ (Cunard Line)	20—30
„	London	„Durham“	20—30

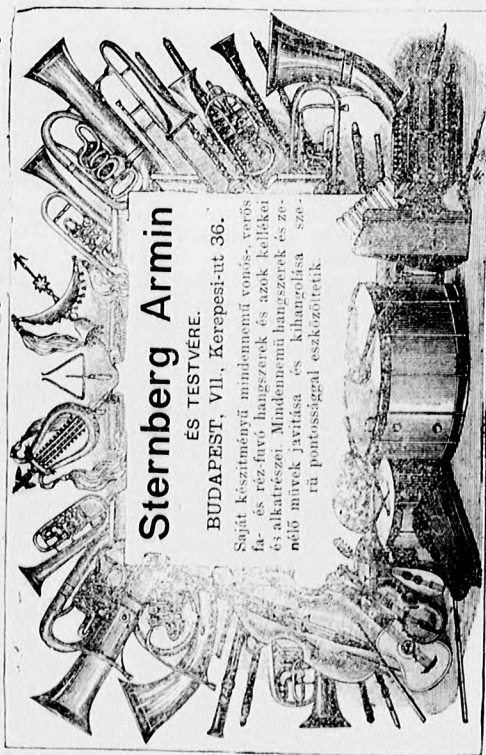
A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztegzár intézkedések következtében történhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

FIUME, 1891. október hóban.

Budapest, Kerepesi - ut 36. szám.

Mintaraktár a kereskedelmi Muzem fiók üzletében Fiumében.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sternberg Armin

ÉS TESTVÉRE.
BUDAPEST, VII. Kerépesi-ut 36.

Saját készítményű mindennemű vonós, verő- és rez-tűző hangszerek és azok kellekai és akkordcserei. Mindennemű hangszerek és zenei művek javítása és kihangolása szórú pontossággal eszközöltetik.

Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Budapest, Kerepesi - ut 36. szám.

BATTARA P kö- és könyvnyomdája Fiumében.

Egy évre . . .
Félévre . . .
Negyedévre . . .
2 hóra . . .
Külföldre 1 é

Magyar . . .
zói között . . .
konstatál . . .
részlet tek . . .
reskedelm . . .
évi költs . . .
„Tengeri h . . .
repel, elté . . .
hajózás és . . .

A költs . . .
iránt mell . . .
az, hogy a . . .
des kiadás . . .
tálhatjuk . . .
melyből t . . .
hetünk a . . .
ható pozit . . .
re.

A tenger . . .
kereskedel . . .
költségvet . . .
sok fedező . . .
is 18.216 . . .
mint az 1 . . .

Az 189 . . .
évi költség . . .
frttal ked . . .
mény a k . . .
vált emel . . .

Akereske . . .
is, mint . . .
indokolás . . .
takarékos . . .
kellett a . . .
forgalmán . . .

sár . . .
már . . .
a pá . . .
ánv . . .
garai a . . .
volna . . .
Mély . . .
mák kö . . .

Iblys, a f . . .
latlanságban . . .
mellett és . . .
bámult ki . . .
fátyla elf . . .
épen villog . . .
az est ham . . .
a Sahara f . . .
more bokra . . .
fülemüle — . . .
Iblys előtt t . . .

Iblys, kar . . .
párduczok . . .
a beuinhoz . . .
alá csasztat . . .
hevesen mag . . .